

35a Nit de l'Edició

Discurs de Patrici Tixis, president del Gremi d'Editors de Catalunya
Dilluns, 21 de desembre de 2020

**President del Parlament de Catalunya,
Consellera de Cultura de la Generalitat,
Tinent d'Alcaldia de Cultura, Educació i Ciència de l'Ajuntament de Barcelona
Directora General del Llibre del Ministeri de Cultura i Esports**

Autoritats, premiats... amics que també ens esteu seguint des de la pantalla...

Gràcies, moltes gràcies a tots per acompanyar-nos.

Abans que res voldria tenir unes paraules de record i d'ànim per totes aquelles persones que han patit o estan patint els estralls de la pandèmia...

Renoi, quin any que ens ha tocat viure...!!!!

Aquesta Nit de l'Edició és, sense dubte, la més estranya de totes les que hem celebrat en els seus 35 anys d'història.

L'any passat per aquestes dates érem al Teatre Goya i ens felicitàvem pels sis anys consecutius de creixement del sector i fèiem un paral·lelisme, ironies del destí, amb els ingredients d'una hipotètica poció màgica que ens permetia ser tant forts, com Astèrix i Obèlix, resistint l'embranchida dels romans en un petit poblet de la Gàl·lia.

Dic ironies del destí, perquè aquells mateixos ingredients de la poció, combinats amb algun altre que hi hem afegit, ens han ajudat a resistir en un dels anys més delicats de la història de l'edició.

Recordem-los. Eren cinc:

- 1) La fortalesa del llibre en paper: un invent perfecte. Com la roda. Gosaria a dir que impossible de reinventar
- 2) La nostra bibliodiversitat: Els deu llibres més venuts de cada any amb prou feina representen el 2% de les vendes total... Una gran mostra de riquesa...
- 3) La poderosa xarxa de llibreries i biblioteques: essencials per connectar amb els nostres lectors
- 4) El preu fix dels llibres: El llibre sempre ha de tenir, per llei, el mateix preu a qualsevol canal. Protegeix el lector i a les llibreries.
- 5) I l'extraordinari talent creatiu: escriptors, traductors, il·lustradors, dissenyadors, editors, libreters, bibliotecaris... que cada dia busquen com atreure als lectors

Ara fa un any, i sense ser conscients que tres mesos després ens cauria el cel a sobre, com tant temia el nostre estimat Abraracúrcix, dèiem, que el repte del 2020 havia de ser...

Tornar a posar el llibre en el centre del debat.

Ironies del destí altra vegada, perquè aquell desig s'ha convertit aquest any en una realitat incontestable.

Deia Victor Hugo que totes les situacions extremes tenen els seus llampecs, que tant aviat ens ceguen com ens il·luminen.

Doncs, hem tingut trons i llampecs a dojo.

Malgrat que vam tenir les llibreries tancades tres mesos...

Malgrat que no vam poder celebrar Sant Jordi el dia 23 d'abril...!!!

Cadascú sap el que representa perdre el 10, el 20, el 30, o fins i tot el 50% de la facturació

I malgrat que semblava que el terra s'obria sota els nostres peus la primavera passada,

El llibre s'ha acabat situant en el centre del debat i s'ha demostrat que és essencial per moltes persones.

Què pot haver passat perquè aquells llampecs que ens cegaven hagin acabat per il·luminar-nos??

Si fa milers d'anys l'escriptura va ser la gran innovació tecnològica que va canviar la humanitat, potser no és casual que en temps de turbulències el ciutadà hagi buscat respostes, entreteniment i refugi en el lloc on sempre han estat: En els llibres.

Irene Vallejo, humanista i escriptora, diu que «A través dels segles els llibres han aconseguit, com a testimonis en una cursa de relleus, mantenir les generacions més unides». «Ens ensenyen a superar desnivells i a reparar ruïnes». «Són saviesa portàtil que ens educa en l'art del diàleg».

Irene ha escrit paraules precioses sobre el llibre i la lectura en aquest Manifest per la Lectura, encarregat per la *Federación de Gremios de Editores de España* i el Gremi d'Editors de Catalunya, del que veieu aquí l'edició en català.

Per aquest 2021 ens hem de proposar que el llibre no perdi la centralitat de la que parlàvem i que les llibreries es consolidin també en establiments de primera necessitat. Com les botigues de queviures ho són perquè ens alimenten el cos, les llibreries són l'aliment del nostre esperit, tant necessari en temps de turbulències com aquests. Quan busquem serenitat, consol o, simplement, entreteniment...

I per aconseguir-ho ens ha d'ajudar l'experiència d'aquesta pandèmia.

De fet, una de les coses que hem après és a valorar la força de...

La cooperació,

i m'agradaria que visualitzéssiu aquesta paraula: COOPERACIÓ, amb majúscules!!!

Ja aprofito per dir-vos ara que ha estat el sisè ingredient que hem incorporat a la poció:

Cooperació intersectorial:

Vull agrair als presidents i presidentes de les associacions de la indústria del llibre:

- Montse Ayats, d'EDITORS.CAT,
- Maria Carme Ferrer, del Gremi de Llibreters,
- Martí Romaní, dels Distribuïdors,
- Joan Nogués, de la Indústria i la Comunicació Gràfica,
- Miguel Barrero, de la *Federación de Gremios de Editores de España* i de la *Federación de Cámaras del Libro*
- Daniel Fernández, de CEDRO

I a molts altres col·legues del sector que des de Catalunya, d'Espanya i també d'Europa per les hores, hores i hores que hem dedicat a treballar perquè l'impacte de la crisi fos el mínim possible en el nostre sector.

Cooperació empresarial:

Amb generositat hem intentat cooperar entre tots per minimitzar els efectes d'aquesta travessia del desert de la pandèmia i ajudar a les baules més febles de la cadena de valor del llibre.

I cooperació públic-privada:

Hem d'agrair enormement la feina feta per totes les administracions.

El suport que hem tingut s'entén, sobre tot, perquè les persones que les representeu i que sou avui aquí, estimeu la cultura i estimeu els llibres.

Perquè com tot a la vida, les empreses, les associacions, les institucions, les fan les persones... Gràcies a...

Àngels Ponsa, Consellera de Cultura, i també a la teva predecessora, Mariàngela Vilallonga, a qui li enviem records perquè es recuperi aviat.

A Joan Subirats, Tinent d'Alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona i a Xavier Marcé, Regidor de Turisme i Indústries Creatives de l'Ajuntament.

A María José Gálvez, Directora General del Llibre del Ministeri de Cultura, i editora en la seva vida anterior, a l'Editorial Tirant Lo Blanch.

I gràcies també a tots els vostres equips que han fet possible la mobilització dels recursos econòmics que tant ens han ajudat a passar aquests mesos d'escassetat.

Estem a prop de Nadal, són moments que conviden a fer balanç i voldria compartir amb vosaltres una radiografia ràpida de com ens ha anat aquest any:

La nostra cara més positiva és la dels llibres d'interès general (especialment els de ficció, no ficció, i de literatura infantil i juvenil...) que poden acabar l'any recuperant una gran part de la caiguda de primavera si aquesta campanya de Nadal ens acompanya, que esperem que sí, segons ens diuen tots els llibreters.

Ens ha ajudat que els índex de lectura han crescut de manera molt important; que els lectors s'han bolcat a les llibreries de proximitat; el creixement del comerç en línia hi ha contribuït...

Però, també hi ha tingut molt a veure l'extraordinària collita editorial que hem tingut el 2020. Hem de reconèixer que les obres que han arribat a les llibreries, aquest any, han estat molt ben acollides per part dels lectors.

Ara bé, també tenim la nostra creu: L'exportació està patint les conseqüències de la crisi a Amèrica Llatina, molt més intensa que la nostra, amb pèrdues del 50%.

El llibre de text ha viscut moments difícils, ja sabeu com han anat les escoles...

I la pirateria s'ha tornat a desbocar. Aquesta vegada de forma alarmant i utilitzant xarxes socials i plataformes de missatgeria dels telèfons mòbils per intercanviar arxius il·legalment davant de la impotència de tots nosaltres...

Ens esperen doncs mesos llargs... Perquè alguns d'aquests temes són conjunturals i d'altres tenen un component estructural.

La situació em recorda el que va dir Churchill, després de la primera victòria contra els alemanys a la batalla de Casablanca durant la Segona Guerra Mundial: «Això no és el final. Ni tan sols és el principi del final. És, probablement, el final del principi».

Haurem d'afrontar aquesta propera primavera dos esdeveniments molt rellevants per la nostra activitat com el Dia de Sant Jordi i el Comic Barcelona, encara sota els efectes de la pandèmia.

Ens agradaria celebrar el proper juliol una Nit de Llibreries i Biblioteques després de la gran experiència que va ser el Sant Jordi d'Estiu de l'any passat.

I després vindrà la Setmana del Llibre en Català, el Manga Barcelona i la presència a les fires de Bolonya, Londres, Buenos Aires, Liber, Frankfurt i Guadalajara.

Per no parlar de l'ofensiva de les grans tecnològiques contra els drets de la propietat intel·lectual i la necessitat d'abordar la modernització tecnològica a la nostra indústria.

I sols no podrem fer-ho.

Ens tranquil·litza que, paral·lelament hi ha projectes a mig termini embastats:

Ajuntament, Generalitat i Ministeri ja estan treballant per la futura gran biblioteca de Barcelona.

L'Ajuntament ja està preparant mesures per reforçar el llibre i la lectura.

La Generalitat ja està començant a treballar en un pla per fomentar l'hàbit lector amb un horitzó a 10 anys.

El Ministeri ha posat la primera pedra del Pacte d'Estat per la Cultura amb la constitució de la Taula del Llibre que ens hauria de portar mesures estructurals que ens converteixin en una potencia lectora.

I nosaltres també estem preparats per assumir la nostra part del repte. Hem de poder fer arribar els llibres als nostres lectors perquè els puguin llegir quan vulguin, on vulguin i de la manera que vulguin. La innovació és intrínseca al nostre sector i necessitarem mobilitzar recursos europeus del projecte New Generation.

Volem contribuir a que els llibres segueixin inspirant a futures generacions com ens han inspirat a nosaltres.

I vaig acabant...

Felicitats a tots els guardonats d'avui.

A les llibreries de Catalunya que heu aguantat la crisi, que heu estat capaces d'atraure novament els lectors després de mesos amb les persianes baixades. I que esteu obrint nous establiments, senyal inequívoca de la força del llibre.

Un homenatge que el jurat del Premi Atlàntida va voler personalitzar en les tres llibreries associades al Gremi de Llibreters més veteranes de Catalunya: la 2 de Viladric (fundada a Tortosa el 1760), la Llibreria Fabre de Barcelona de 1860 i la Llibreria Geli, de Girona de 1879.

Rosa, Eugènia i Pere, felicitats!!!! Ens sap greu que en Pere Rodeja no ens pugui acompanyar físicament avui però hi serà per mitjans telemàtics.

Felicitats també a AKIARA books, que rebrà el Memorial Fernando Lara a la millor iniciativa empresarial jove, que atorga la Cambra del Llibre de Catalunya. Inês, per molts anys!!!

I també felicitats a les editorials que celebren anys rodons i que demostren la tradició d'un sector que té a Catalunya unes arrels molt profundes.

150 anys d'Editorial Casals... que continua encara ara a mans de la família Casals. Per molts anys Ramon.

75 anys de dos editorials molt reconegudes: Paidós (avui dins de l'òrbita del Grup Planeta), felicitats Marcela!!! i Marcombo, fundada per Josep Maria Boixareu Ginesta i avui en mans de la tercera generació. Per molts anys Jeroni.

Fes-li una abraçada ben gran de part de tots al teu pare, Josep Maria, que li feia molta il·lusió venir i s'ha hagut de quedar a casa. El pare d'en Jeroni va ser als anys 90 un membre molt actiu al Gremi.

I per molts anys també a dos editorials que en fan 25: Efadós, enhorabona Jaume Campderrós, i l'editorial de la Universitat Oberta de Catalunya, felicitats Josep Antoni Planell, Rector de la UOC.

Y también muchas felicidades a Victoria Alonso Blanco que recibirá hoy el Premio Ángel Crespo por la traducción de «*Nueve cuentos malvados*» de Margaret Atwood, editados por Salamandra, que entrega la Asociación Colegial de Escritores de Cataluña.

I, ara sí que acabo, tres agraïments:

Un a tots els companys de la junta directiva del Gremi d'Editors, de la Cambra del Llibre de Catalunya, de la *Federación de Gremios de Editores de España*, de la *Federación de Cámaras del Libro* i de CEDRO. Sense el vostre suport no hauríem pogut arribar fins aquí.

Un altre, molt específic, a Montse Ayats, presidenta d'EDITORS.CAT i vicepresidenta tercera del Gremi, que ha estat un suport incondicional en moments difícils com els que hem passat i que ha decidit, per raons personals i professionals, acabar aquest any la seva etapa al front de l'Associació.

Gràcies Montse, en nom de tot el sector, per ser-hi sempre i per aportar aquesta dosi de sentit comú i d'optimisme.

I un tercer a tot l'equip de gestió del Gremi, encapçalat per en Pep Lafarga, el nostre secretari general, que fa que tot això sigui possible.

Us deia al començament que l'any passat aquest acte va ser premonitori.

Vam acabar recordant unes paraules de Josep Pla que resumeixen molt bé l'esperit del nostre ofici: «sense un punt de passió, petit o gran, i una ombra de fe, els mals d'aquest món serien insuportables i no arribaríem a fer mai res...».

Que ens ho diguin a nosaltres...

Gaudim de la Nit de l'Edició amb un sentiment d'orgull perquè hem aconseguit passar el pitjor de la pandèmia amb un esperit de cooperació envejable, perquè el llibre s'ha situat al centre del debat i amb la seguretat que l'any vinent no ens faltará ni la passió ni la fe per seguir avançant.

Bones Festes a tots!!!
